

گزارش یک مورد تشخیص زود هنگام مالفورماسیون شریانی وریدی براساس یافته‌های سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال و تطابق آن با ام-آر آنژیوگرافی

دکتر حمید اشرفی^۱، دکتر رضا بوستانی^۲

تاریخ دریافت ۸۷/۷/۱۷ تاریخ پذیرش ۸۷/۱۱/۲۳

چکیده

ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز از علل مهم خونریزی تحت عنکبوتیه می‌باشد. در گذشته تنها راه تشخیص آن آنژیوگرافی معمولی بود، اما امروزه استفاده از روش‌های غیرتهاجمی همچون ام-آر آنژیوگرافی و اخیراً سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال جایگاه ویژه‌ای در تشخیص ناهنجاری شریانی وریدی پیدا کرده است و سونوگرافی داپلر به علت انجام سریع و راحت آن به ویژه در مراحل اولیه وقوع خونریزی تحت عنکبوتیه اهمیت به سزایی در تشخیص زود هنگام آن دارد. بیمار جوان ۱۹ ساله‌ایست که به علت سردرد شدید و ناگهانی و به دنبال آن تشنج بستری شده بود. در معاینات اولیه علائم تحریک مننژ واضحی داشت ولی در سی - تی اسکن مغز شواهدی از خونریزی یا ضایعه فضاگیر وجود نداشت، لذا با ظن خونریزی تحت عنکبوتیه تحت عمل بزل مایع نخاع قرار گرفت که تشخیص خونریزی تحت عنکبوتیه اثبات شد. در ابتدا جهت پیش‌بینی خطر وازواسپاسم، سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال انجام شد. اما جالب این‌که در سونوگرافی انجام شده اندکس‌های جریان خون در عروق مغز مطرح کننده احتمال وجود ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز در شریان مغزی میانی راست بود که در ام - آر آنژیوگرافی انجام شده وجود آن اثبات گردید.

انجام سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال در بیماران مبتلا به خونریزی تحت عنکبوتیه علاوه بر این‌که می‌تواند خطر ایجاد وازواسپاسم را پیش‌بینی نماید، در تشخیص ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز به عنوان علت شایع خونریزی تحت عنکبوتیه ارزشمند می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال، ناهنجاری شریانی وریدی، خونریزی تحت عنکبوتیه

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیستم، شماره سوم، ص ۲۲۴-۲۲۲، پاییز ۱۳۸۸

آدرس مکاتبه: ارومیه، خیابان شهید بهشتی، کوچه ۳۷، پلاک ۴، تلفن: ۰۴۴۱-۳۴۴۳۲۴۳

Email: ashrafi_hamid@yahoo.com

مقدمه

خونریزی تحت عنکبوتیه یکی از خطرناک‌ترین انواع بیماری‌های عروق مغز می‌باشد. تابلوی بالینی بیماران مبتلا به خونریزی تحت عنکبوتیه در اغلب موارد وقوع ناگهانی سردرد می‌باشد و در معاینه مهم‌ترین یافته علائم تحریک مننژ می‌باشد (۱). از نظر اتیولوژیک پارگی آنوریسم و ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز از علل مهم خونریزی تحت عنکبوتیه می‌باشند. یکی از خطرناک‌ترین عوارض خونریزی تحت عنکبوتیه وازواسپاسم است.

طبق پروتکل کلمبیا - پرسبایترین در بیماران با خونریزی تحت عنکبوتیه، برای تشخیص خطر وازواسپاسم می‌بایست هر ۱-۳ روز یک بار و به مدت ۸-۱۴ روز پس از خونریزی تحت

عنکبوتیه اقدام به سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال نمود (۲). اما به نظر می‌رسد سونوگرافی داپلر ترانس کرانیال می‌تواند در تشخیص ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز هم مفید باشد. ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز یک کلافه عروقی غیرطبیعی است که به‌طور مادرزادی در عروق مغز دیده می‌شود. حدود ۵ درصد موارد خونریزی تحت عنکبوتیه ناشی از پارگی ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز می‌باشد (۲). اگرچه خونریزی ناشی از ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز می‌تواند در هر سنی دیده شود اما سن شایع خونریزی کم‌تر از ۴۰ سال می‌باشد (۲). در حالی‌که خونریزی تحت عنکبوتیه ناشی از پارگی آنوریسم در سنین بالاتر شایع‌تر می‌باشد (۲) گاهی ناهنجاری شریانی وریدی عروق مغز و آنوریسم توأماً

^۱ استادیار گروه بیماری‌های داخلی مغز و اعصاب دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، بیمارستان امام خمینی (ره) ارومیه (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار گروه بیماری‌های داخلی مغز و اعصاب دانشگاه علوم پزشکی مشهد